

± 4 km

Westhoek KD's

Neem
GRATIS
deel en
WIN!

KD'S ZOEKTOCHT

Met Jaek en Nink over De Frontieren

EEN BOEIENDE WANDELZOEKTOCHT
VOOR KINDEREN VAN 8 TOT 12 JAAR

De Westhoek KD's Jaek en Nink nemen je mee op een verkenningstocht door Wervik en haar zusterstad Wervicq-Sud. We steken tijdens deze wandeling vol zoekopdrachtjes de grens over naar Frankrijk! Tegenwoordig een makkie, vroeger een spannende zaak toen je nog werd gecontroleerd of zelfs gefouilleerd door ijverige douaniers, op zoek naar allerlei smokkelwaar.

ROUTE

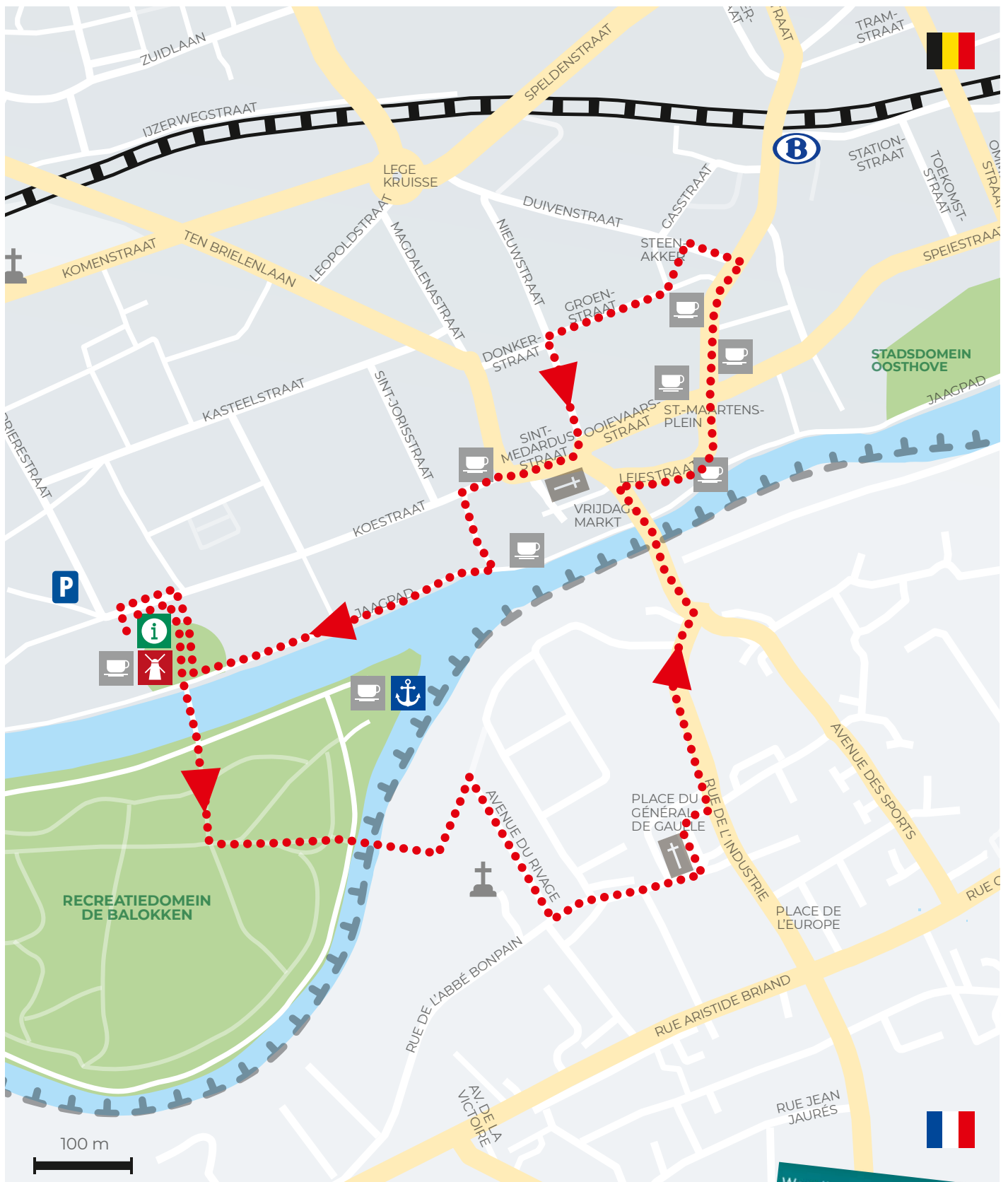
De weg die je moet volgen staat duidelijk in de tekst beschreven, maar je kan ook deze bronzen **klinknagels** van de stadswandelroute Wervik-Wervicq-Sud op je pad volgen:

OPDRACHTEN

Tijdens het wandelen moet je **15 zoekopdrachtjes** oplossen. Breng je die tot een goed einde, dan bekom je telkens een letter. Met alle verzamelde letters vorm je op het einde een zin. Wie de zin vindt, maakt kans op een mooie prijs!

wandeltraject

Voor begeleiders die meer willen weten over het rijke verleden van Wervik en Wervicq-Sud, is er de **folder** van de **stadswandelroute** die grotendeels hetzelfde traject als deze zoektocht volgt. Te koop aan de balie van Toerisme Wervik (Koestraat 63) voor slechts € 3.

Start aan het Nationaal Tabaksmuseum.
(Koestraat 63, Wervik)

Wervik is sinds jaar en dag het **epicentrum van de Belgische tabaksteelt.**

In het **Nationaal Tabaksmuseum** ontdek je alle facetten van 4 eeuwen rijke tabakscultuur met de meest bizarre voorwerpen om te roken, snuiven of te 'chiquen' (kauwen), maar ook de verleidelijke reclame van weleer of de tabaksteelt te velde die stilaan folklore wordt. Straffe verhalen over roemruchte smokkelaars kleuren het bezoek.

VRAAG 1

Herken jij de tabaksplant?

letter **I**

letter **K**

Wandel via het paadje naast het Nationaal Tabaksmuseum en door de tuin naar de rode voetgangersbrug.

Aan de voet van de brug naar het eilandje 'De Balokken' vind je het kunstwerk 'De Blauwer' van oud-Wervikaan Jan Desmaret: het stelt een smokkelaar voor (in de lokale volksmond beter bekend onder de term 'blauwer'), die snel de Leie is ingedoken om niet te worden gevat door de douanier en zijn blaffende patrouillehond die hem achterna zitten.

VRAAG 2

Op de sokkel van het beeld zie je wanneer het beeld werd onthuld.

- 1 september 2007 = letter **T**
- 1 december 2007 = letter **G**
- 1 april 2007 = letter **Z**

HULPJE: I=1 / II=2 / IV=4 / V=5 / VI=6 / X=10 / XI=11

Neem de voetgangersbrug en doorkruis De Balokken, de 'groene long' van Wervik.

Stap via het rode brugje aan de overkant van het eilandje (nabij de jachthaven) Wervicq-Sud (F) binnen.

VRAAG 3

Stap de brug naar Frankrijk af en schat de lengte ervan in. (TIP: een flinke stap van een volwassene bedraagt ongeveer 1 meter.)

- 20 m = letter **B**
- 45 m = letter **A**
- 80 m = letter **W**

Volg het pad. Iets verderop kom je in een straat met typische arbeiderswoningen ('Avenue du Rivage'). Wandel tot op het eind van de straat en steek over. Sla vervolgens linksaf en volg de 'Rue de l'Abbé Bonpain'.

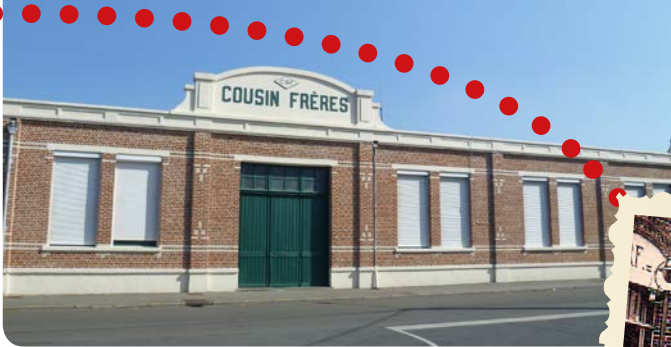
Recreatie-eiland De Balokken ontstond in 1992 door de rechttrekking van een grote meander (bocht) in de Leie. Op die manier werd de rivier bevaarbaar gemaakt voor grotere schepen.

Vanwaar de naam? In een oud Nederlands woordenboek kan je lezen dat 'balok' zoveel betekent als 'een door een gracht of omheining afgesloten akker'.

Het meer dan 36 ha grote recreatiedomein is een ontmoetingsplaats voor wandelaars, fietsers, waterrecreanten, natuurliefhebbers en kampeerders. Je geniet er van gevarieerde fauna en de flora.

In **1713** werd de stad na een reeks oorlogen door het **Verdrag van Utrecht** in tweeën gedeeld. De Leie werd op slag de grens en scheidde de stad in een Frans deel (Wervicq-Sud) en een Wervik dat in handen bleef van de Oostenrijkse Nederlanden (later België).

Iets verderop aan je linkerkant zie je de poort van Cousin Frères. De fabriek kent een lange geschiedenis in de textielindustrie. Tegenwoordig worden er uiteenlopende soorten touwen en draden gemaakt, die zowel in de sportwereld als in de industrie en geneeskunde gebruikt worden. Tot in de jaren 1970 kwamen er heel wat Wervikanen (en Vlamingen uit de ruime regio) werken als textielarbeider.

Wandel verder tot op de 'Place du Général de Gaulle'.

Op dit kerkplein staat het monument ter herinnering aan de gesneuvelde soldaten uit WO I en andere oorlogen waarin Frankrijk de afgelopen 150 jaar betrokken was. Hun namen staan op het monument vermeld.

VRAAG 4

Welke naam vind je NIET terug?

- Verbeke P. = letter **Z**
- Delporte H. = letter **W**
- Descamps M = letter **D**
- Dutillie A. = letter **U**

Langs de 'Rue de l'Industrie' (aan de overzijde van het plein) keren we terug naar Wervik.

Links zie je een lange fabrieksmuur met ingemetselde versieringen.

VRAAG 5

Tel het aantal versieringen.

- 22 = letter **J**
- 24 = letter **R**
- 25 = letter **P**

Stap verder tot op de grensbrug en hou er even halt voor een korte stop.

Deze brug verbindt niet alleen de twee **zustersteden Wervik en Wervicq-Sud**, maar ook twee landen, België en Frankrijk. De **Leie** vormt de **natuurlijke grens** tussen beiden. Deze plek was lange tijd heel belangrijk voor het leven van de mensen uit de streek. Grensarbeiders trokken dagelijks de brug over om te gaan werken in de Noord-Franse textiel fabrieken. De Brugstraat was dan ook een drukke straat met veel tabaks- en drankwinkeltjes voor de vele passanten. 'Blauwers' (smokkelaars) probeerden om tabak, sterke drank, boter, en nog veel meer de grens over te smokkelen. Aan beide kanten van de brug probeerden 'kommiezen' (douaniers) hier een stokje voor te steken. Met de bouw van de nieuwe brug naast de oude (2017) en de heraanleg van de Vrijdagmarkt (het plein tussen de brug en de Sint-Medarduskerk) is de Brugstraat volledig van de kaart verdwenen.

VRAAG 6

Hier zie je een paar oude postkaarten. Op welke foto zie je de toenmalige grensovergang tussen Wervicq-Sud en Wervik?

letter **E**

(Collectie Walter Leman)

letter **I**

Ga nu rechts de Leiestraat in.

Wat verderop aan je rechterzijde zie je dit merkwaardig gebouwtje.

VRAAG 7

Waarvoor werd dit gebouw gebruikt?

- Als uitkijkpost (voor grenscontrole) = letter **H**
- Om brandweerslangen te drogen = letter **A**
- Als graansilo = letter **N**

Wandel verder tot je op het Sint-Maartensplein komt.

Wie wil genieten van een drankje of een hapje komt hier aan zijn trekken in één van de talrijke horeca-zaken. Hier vind je ook het neoclassicistische stadhuis, met op de pui het kunstwerk 'De Tabaksnaaister' van Roland Deserrano. Aan de overzijde van de Ooievaarstraat: de modernistische gevel (bistro Chez Koen) van **Huib Hoste**, een bekende architect uit de wederopbouwperiode na WO1. Hij hielp mee de stad herop te bouwen na de zware verwoestingen die de oorlog aanrichtte.

VRAAG 8

Elke stad heeft een wapenschild.
Welk wapenschild is dat van Wervik?

(TIP: het wapenschild kan je op verschillende plaatsen terugvinden tijdens je wandeling doorheen de stad.)

letter **T**

letter **K**

We vervolgen onze route via de Vlamingenstraat naar de Steenakker.

Een bronzen beeld van twee parende herten zorgde bij de plaatsing ervan in het jaar 2000 voor enige commotie in de stad. 'The Kiss' is een werk van de wereldberoemde Wervikse kunstenaar Wim Delvoye.

VRAAG 9

Welk kunstwerk is NIET van de hand van Wim Delvoye?

letter **P**

letter **E**

letter **R**

Wat verderop op de andere hoek van het plein zie je een bijzondere paal in natuursteen. Deze eeuwenoude paal werd in 1967 gerestaureerd en teruggeplaatst. Ze had vroeger een belangrijke functie.

VRAAG 10

Waarvoor werd deze paal gebruikt?

- Om personen, die iets mispeuterd hadden, als straf aan vast te binden en te kijk te stellen = letter **T**
- Om paarden aan vast te binden = letter **Z**
- Als grenspaal = letter **V**

Wist je trouwens dat hier op de Steenakker, heel wat Gallo-Romeinse vondsten werden opgegraven? De Romeinse heirweg Boulogne-Keulen stak in Wervik de Leie over. **Viroviacum** (de Romeinse naam van onze stad) werd als halteplaats op deze weg een belangrijke nederzetting en groeide in de loop der tijd uit tot een handelscentrum.

Opgelet: we wijken hier even af van de stadswandelroute, dus nu even niet de bronzen klinknagels volgen!

Ga nu naar links. Je passeert het Erfgoedhuis René Defrancq.

In het **Erfgoedhuis René Defrancq**, de thuisbasis van de plaatselijke heemkring St.O.C. (Stedelijke Oudheidkundige Commissie), krijg je een kort en bondig overzicht van de mijlpalen uit het rijke verleden van Wervik, aan de hand van archeologische vondsten, foto's en andere objecten. Van het Gallo-Romeinse verleden, over de middeleeuwse lakennijverheid tot de grensarbeid en beide wereldoorlogen. (te bezoeken na afspraak)

Wist je trouwens dat de vzw Viroviacum Romanum tweejaarlijks een Gallo-Romeins Weekend (1ste weekend van oktober) organiseert waar je het Romeinse en Keltische verleden aan de lijve kan ontdekken. Het evenement lokt telkens duizenden bezoekers. Meer info: www.galloromeinsweekend.be.

Kruis de Steenakker en ga de Groenstraat in.

Ook in deze straat vind je een paar bijzondere woningen die na de Eerste Wereldoorlog door Huib Hoste, de bekende wederopbouwarchitect, werden ontworpen.

VRAAG 11

Op welk huisnummer vind je de woning met dit modernistisch detail?

- 43 = letter **B**
- 34 = letter **S**
- 23 = letter **E**

We volgen de Groenstraat en op het einde slaan we linksaf (Nieuwstraat).

Voor je links afdraait, let even op het gebouw iets verderop (rechts) in de Nieuwstraat, het voormalige winkelpand, later feestzaal 't Isermael en binnenkort Atelier Ke. Het pand is eveneens van de hand van architect **Huib Hoste** en werd na WO1 opgetrokken.

Via de Nieuwstraat stappen we richting de Sint-Medarduskerk.

We laten de Ooievaarstraat links liggen. Dit was vroeger, net als de Nieuwstraat, een bloeiende winkelstraat. Je ontdekt hier en daar nog een oude etalage die herinnert aan die periode.

(beeldbank Werfijk - FB)

Op het einde van de Nieuwstraat hebben we een prachtig zicht op de imposante **Sint-Medarduskerk**. De majestueuze kerk werd voltooid omstreeks 1440 en heeft de stad te danken aan de rijke lakenhandel ten tijde van de Bourgondische hertogen.

De kerk is beslist een bezoekje waard. (open elke voormiddag van 7.30u tot 12u en tijdens de zomermaanden ook op zondag van 8.30u tot 12.30u en van 13.30u tot 17.30u.)

Opvallend zijn o.m. de door de godsdienstoorlogen vernielde (onthoofde) wandbeeldhouwwerken/grafstenen (epitafen) uit de 16de eeuw, de 17de eeuwse gildenkasten, de mysterieuze crypte, de vele kleurrijke glas-in-loodramen en de barokke preekstoel. Je ontdekt via een reeks infoborden ook hoe de kerk na ruim 30 jaar buitenrestauratiewerken sinds 2012 opnieuw in haar volle glorie prijkt.

De kerktoren wordt binnenkort publiek toegankelijk gemaakt voor individuele bezoekers. Boven heb je een prachtig uitzicht op de Leievallei, de West-Vlaamse heuvels en Noord-Frankrijk.

VRAAG 12

Hoe hoog is de kerktoren?

- 86 m = letter **P**
- 45 m = Letter **I**
- 60 m = letter **L**

letter **E**

letter **P**

Sla op het einde van de Nieuwstraat rechtsaf en volg de Sint-Medardusstraat. Net voorbij Woonzorgcentrum Het Pardoën ga je linksaf (Akademiestraat) en stap je tot aan de Leie.

Hier heb je een prachtig zicht op de vernieuwde grensbrug (links) en op recreatie-eiland De Balokken (rechts). De oude fabriekspanden aan de overzijde worden in de komende jaren gesloopt en omgevormd tot een woonzone. Er wordt ook een nieuw jaagpad aan Franse zijde aangelegd.

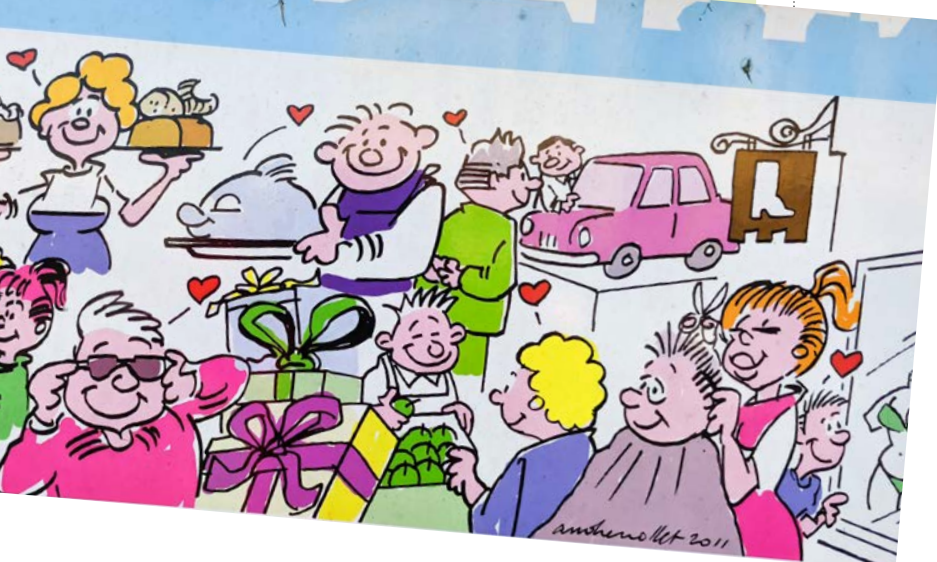
Op het eind van de straat volg je rechts het jaagpad langs de Leie tot aan de rode voetgangersbrug.

VRAAG 13

Hieronder zie je twee bijna identieke tekeningen van cartoonist en Werviks ereburger André Nollet.

Welke prent is identiek aan die op één van de borden die je langs het jaagpad vindt?

Extra opdrachtje: kan je de 5 verschillen tussen beide tekeningen vinden?

Stap iets verderop via het hellend vlak naar de museumtuin. Volg het paadje rechts van het museum en sla aan de Koestraat linksaf.

Net naast het museum bevindt zich retroherberg 'In den Grooten Moriaen'.

In de schaduw van de Briekenmolen, op het binnenplein van de herberg, kan je nog enkele oude metalen (= email) reclameborden zien.

VRAAG 14

Deze figuur werd gebruikt als symbool voor een tabaksmerk.

Welk merk?

- Harlekino = letter **F**
- Hofnar = letter **E**
- Boule d'Or = letter **O**

Na een deugddoende wandeling kan je hier van een dampende spaghetti of een lekkere warme chocomelk met pannenkoek genieten... Volwassenen moeten beslist 'ns een Moriaentje proeven, het huisbier.

De naam 'Moriaan' verwijst naar de neger-slaven die destijds op de tabaksplantages in Zuid-Amerika aan het slag waren. De figuren werden vroeger als houten beeldjes in de vitrine van tabakswinkeltjes geplaatst, om aan te geven dat er tabaksproducten verkocht werden.

VRAAG 15

Ook heerlijke "palullen" staan hier op de menukaart. Ken je de betekenis van dit typisch Werviks woord?

- Wentelteefjes = letter **C**
- Croque-monsieurs = letter **B**
- Pannenkoeken = letter **N**

Colofon:

Teksten: dienst Toerisme Wervik
Fotografie: B.Ad - Jan d'Hondt - David Samyn
Gerdy Vantomme - Westtoer - Toerisme Wervik
Lay-out: Panach'
Druk: Publi-Almar (© 02/2020)
V.U.: Stad Wervik, Sint-Maartensplein 16, 8940 Wervik

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd worden in printvorm noch op digitale wijze zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

EINDEOPDRACHT

Noteer hieronder je antwoorden (letters).

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Vraag 5	Vraag 6	Vraag 7	Vraag 8
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Vraag 9	Vraag 10	Vraag 11	Vraag 12	Vraag 13	Vraag 14	Vraag 15	

Vorm met alle verzamelde letters volgende zin
(enkele letters geven we prijs en zetten we al op de juiste plaats):

W E R T I

SCHIFTINGSVRAAG 1

Hoeveel snoepjes zitten er in de afgesloten KD-snoeppot aan de balie van het Nationaal Tabaksmuseum?

.....

SCHIFTINGSVRAAG 2

Hoeveel weegt de KD-snoeppot?

.....

Geef dit antwoordenblad tegen uiterlijk 18 april 2021 af
aan de balie van de toeristische dienst (Koestraat 63, Wervik).

Voornaam en naam:

Geboortedatum:/...../.....

Straat en nummer:

Postcode en plaats:

Telefoon(*):

E-mail (*):

(* van één van de ouders of voogd van de deelnemer.

Belangrijk! Op 25 mei 2018 trad een nieuwe Europese wet (GDPR) in werking rond het bewaren, het beheer en de beveiliging van persoonlijke gegevens van Europese burgers. Daarom willen we je expliciet vragen of we jou voortaan mogen informeren over activiteiten van Toerisme Wervik. Daarvoor zullen we gebruik maken van de gegevens die je in dit formulier verstrekt. Jouw gegevens worden veilig bewaard op onze servers (gedurende max. 5 jaar), zullen louter voor infoverstreking rond onze activiteiten gebruikt worden en enkel door de betrokken medewerkers geconsulteerd kunnen worden. Jouw gegevens worden niet met derde partijen gedeeld. Heb je vragen of wil je de persoonsgegevens die we met jouw goedkeuring bewaren inkijken, laten aanpassen of verwijderen, neem dan contact op met Stad Wervik, Sint-Maartensplein 16, 8940 Wervik – 056 95 20 00 info@wervik.be.

Ja, ik wil op de hoogte gehouden worden van verder nieuws en activiteiten van Toerisme Wervik.

Voornaam & naam (*):

Datum:/...../..... Handtekening (*):

Wedstrijdreglement:

- De wedstrijd staat open voor kinderen t.e.m. 12 jaar.
- Max. 1 formulier/deelnemer mag worden ingediend.
- Deelnemen kan tot uiterlijk 18 april 2021.
- Enkel volledig ingevulde formulieren worden weerhouden.
- Bij fraude worden de bewuste formulieren geweerd.
- De officiële prijsuitreiking gaat door op zaterdag 1 mei 2021.
- Bij ex aequo beslist lottrekking wie de winnaar wordt.

